

Åtgärder med anledning av tillsyn av Orsaskolan (Dnr 43-2011- 4847)

Svar från Orsaskolan, Orsa kommun med anledning av Skolinspektionens beslut 2012-06-12 efter tillsyn av skolan.

Skolinspektionens tillsyn av Orsaskolan visade på betydande brister inom skolans verksamhet. Skolans rektor och personal har funnit kritiken till stor del berättigad och har därför lagt ner mycket engagemang och tid i sin strävan att åtgärda bristerna. Som ett led i denna strävan är, under höstterminen 2012, skolledningen förstärkt med en biträdande rektor på halvtid.

Rektor, tillsammans med bitr. rektor, har lagt ner stor möda på att åtgärderna, för att avhjälpa Skolinspektionens påtalade brister, skall vara väl förankrade hos skolans personal, elev- och föräldraråd. Arbetet med att utarbeta åtgärderna har processats fram i resp. arbetslag, skolans ledningsgrupp med skolledning och arbetslagsledare samt med föräldra- och elevråd. Detta processarbete har inneburit att ett flertal av de brister som Skolinspektionen påtalade i sitt beslut, redan är åtgärdade.

Resterande brister är under åtgärd, däribland skolinspektionens påtalade kritik angående för många särskilda undervisningsgrupper. Inom skolan pågår en seriös diskussion om hur exkluderade elever, i så stor omfattning som möjligt, kan inkluderas i den ordinarie undervisningen.

Skolledningen har, i vetskap om internationella och nationella forskningsresultat, lagt ner stor möda på att få arbetslagen att fungera på ett framgångsrikt sätt för bättre måluppfyllelse. Som ett led i detta arbete och för att stärka samarbetet mellan olika ämneslärare, pågår för närvarande inom skolan en större investering i att erbjuda trivsamma och fysiskt väl fungerande arbetslagsrum för respektive arbetslag.

Undervisning och lärande

Skolan klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har (Lgr 11 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).

På **Orsaskolan** tydliggörs mål, förväntningar, rättigheter och skyldigheter genom att informationen finns synlig och tillgänglig på skolans hemsida och på skolans digitala lärplattform Fronter. Föräldrarna får vid terminsstart samt återkommande under läsåret information om och hjälp med skolans lärplattform och hur den fungerar. Informationen ges också i skriftligt till hemmen samt förmedlas muntligt av lärare och rektor till elever och målsmän såsom vid föräldramöten och utvecklingssamtal.

Målen i de pedagogiska planeringarna är skrivna på ett tydligt sätt och alla lektioner startas alltid med att målen för lektionen går igenom. Undervisningen följer en tydlig struktur i alla ämnen. För att säkerställa detta kontrollerar rektor att alla pedagogiska planeringar uppfyller kraven kontinuerligt via lärplattformen.

Ett gott samarbete mellan hem och skola är en förutsättning för lärande. Skolan informerar därför kontinuerligt om vikten av ett sådant samarbete och vad föräldrarna kan bidra med. Under höstterminen har det skett en ny uppstart av skolans Föräldraråd med föräldrarepresentanter från alla klasser, rektor, representanter från personal och elever där en förälder är sammankallande och ordförande. Ett första sammanträde har genomförts i oktober månad. Mötestider för läsåret 2012/13 kommer att vara första onsdagen varje månad

Alla elever på **Orsaskolan** har en mentor vilken har ett särskilt ansvar för att hjälpa och stödja varje enskild elev i både den sociala utvecklingen samt i kunskapsutvecklingen. Varje termin startas med ett utvecklingssamtal där mål för varje enskild elev sätts upp utifrån just den elevens förutsättningar. Vid utvecklingssamtalet informeras elev och förälder om nuläget, vad som behöver utvecklas och hur skolan kan hjälpa till med det.

Undervisningen utgår från och omfattar läroplanens krav (1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11/Lpo 94 och förordning om kursplaner).

Lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang (Lgr 11, avsnitt 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer)

På **Orsaskolan** är lärarna organiserade i arbetslag årskursvis. Tillsammans i arbetslaget planeras undervisningen tematiskt och eleverna får därigenom möjlighet till ett sammanhang i undervisningen och det blir lättare att nå målen i de olika ämnena. På **Orsaskolan** är planeringarna tydliga med mål, examinationsuppgifter samt hur bedömningen av examinationsuppgifterna ska ske. Lärarna arbetar med att hitta gemensamma beröringspunkter i de olika ämnenas mål och genom att tillsammans planera och genomföra undervisningen i arbetslaget tydliggörs målen för alla. Lärarna använder olika arbetssätt och redovisningssätt i undervisningen vilket ger eleverna större möjligheter att nå målen.

Lärarna samarbetar med skolbiblioteket för att på så sätt komplettera undervisningen och läromedlen, ge större överblick och sammanhang.

Lärarna ger uttryck för att de stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan (Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).

Lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11, avsnitt 1 skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag. En likvärdig utbildning, 2.2 Mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).

Orsaskolans lärare arbetar med ett formativt arbetssätt och med formativ bedömning. Eleverna ges fortlöpande respons och feedback vilket stärker dem i deras vilja och förmåga att lära. Undervisningen utgår från elevernas tidigare kunskaper och intressen. Genom att synliggöra elevernas arbete även utanför skolan så har vi som mål att undervisningen skall kännas mer meningsfull för eleverna. Detta görs genom publicering på hemsidan, Fronter, bloggar, utställningar samt genom att föräldrarna bjuds in till redovisningar. Eleverna redovisar också ibland för andra årskurser eller för förskoleelever.

Eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i planeringen och genomförandet av undervisningen. Tillsammans med lärarna planerar och utvärderar eleverna olika arbets- och redovisningssätt. Eleverna får skriva ned tankar, funderingar och frågeställningar i reflektionsböcker som sedan används av lärarna i undervisningen. Efter varje arbetsområde utvärderas undervisningen samt att eleverna ges möjlighet till självvärdering av sitt eget arbete och sina kunskaper.

Grundläggande värden och inflytande

Lärarnas undervisning ger eleverna möjlighet att utveckla förmågan att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter (Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden/Lpo 94 2.1 Mål och riktlinjer, Normer och värden).

Eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Lärarnas undervisning inom **Orsaskolan** genomsyras av ett värdegrundsarbete via tematiskt arbete med inriktning på tolerans, mänskliga rättigheter och demokrati.

Gemensam läsning av skönlitterära böcker bedrivs vilket lägger en bra grund till främlingsnyfikenhet och etiska diskussioner. Även film används i samma syfte.

Med eleverna förs diskussioner om lagar och regler angående kränkning, stöld, mobbing etc.

I samband med arbetet om lag och rätt besöker eleverna tingsrätten vilket ger en bra utgångspunkt för vidare diskussioner om dessa viktiga saker. Nolltolerans mot kränkande behandling gäller inom skolan. All personal på skolan är till för elevernas bästa och har ett ansvar att gripa in även om man inte känner eleven. Av bl.a. den anledningen ser skolans ledning till att all personal får ta del av skolans information och även delta i möten där alla kan påverka.

Eleverna inom **Orsaskolan** är med i planeringen av temaarbeten, hur arbetet ska genomföras, redovisas och utvärderas. Lärare och elever arbetar med formativt arbetssätt och formativ bedömning. Lektioner och arbetsområden utvärderas kontinuerligt.

På **Orsaskolan** finns ett fungerande elevråd med representanter från alla klasser. Elevrådet har möten en gång i veckan som leds av fritidsledaren och rektor. Här ges eleverna stor möjlighet till inflytande i skolan.

Trivselregler (Ordningsregler) utarbetas via klassråd, elevråd, föräldraråd och skolans trygghetsteam.

Trygghet och studiero

Ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten (5 kap. 5§ skollagen)

Trivselreglerna (Ordningsregler) inom **Orsaskolan** revideras för närvarande med målsättningen att bli ett levande dokument. Arbetet sker i nära samarbete mellan elever, skolans personal och föräldrar. På klassråden, som sker varje vecka, finns arbetsmiljö, trygghet och studiero med på dagordningen. Processerna kommer att pågå under hösten och skall vara klar vid början av vårterminen.

Vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

Det finns för varje skolenhet/verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8§ skollagen)

Orsaskolans trygghetsteam som består av personal och elever arbetar med skolans trivselenkät samt revidering och uppdatering av likabehandlingsplanen för att motverka kränkande behandling. Etiska frågor och livsfrågor skall vävas in i alla ämnens undervisning. För att skapa en god förankring av likabehandlingsarbetet behöver detta ges tid vilket innebär att den kommer att vara klar samtidigt med trivselreglerna.

Alla elever har bestämda platser i klassrummen på alla lektioner. Alla elever får arbeta tillsammans med varandra och lära känna varandra.

När eleverna har raster finns rastvakter och i matsalen finns alltid vuxna som äter så kallad pedagogisk lunch. Det finns en fritidsledare anställd på skolan som har hand om bland annat skolans cafeteria och har uppsikt under raster och håltimmar.

Särskilt stöd

Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8§ tredje stycket skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar/Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar).

Mentorerna på **Orsaskolan** ansvarar för att tillsammans med arbetslaget vid varje arbetslagsmöte arbeta med, diskutera, följa upp och utvärdera dessa frågor. Vid möte med arbetslagsledarna varje vecka följs detta upp av rektor.

Lärarna anpassar undervisning och material till elever med särskilda behov, så att de får den hjälp och det stöd de behöver. På **Orsaskolan** finns personal med utbildning av specialpedagogisk kompetens som arbetar med elever i behov av särskilt stöd.

Rektor för **Orsaskolan** följer, tillsammans med skolans Elevhälsoteam (EHT), kontinuerligt upp att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Med anledning av Skolinspektionens beslut besöker för närvarande rektor och EHT, varje vecka, ett arbetslag där dessa frågor lyfts och diskuteras. Vid behov träffas dessutom skolans EHT. På dessa möten arbetar EHT, tillsammans med mentorerna, med hur särskilt stöd till elever kan se ut samt hur det följs upp och utvärderas. Rektor kan med dessa aktiviteter följa upp att eleverna får det stöd som de behöver.

Fortbildning sker kontinuerligt inom detta område. Bland annat har ett flertal ur personalen under höstterminen deltagit i SPSM:s tvådagars utbildning om neuropsykiatriska funktionshinder. Alla undervisande lärare för en elev mottagen i grundsärskolan ska under höstterminen delta i SPSM:s utbildning kring bedömning och betyg i grundsärskolan.

Skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Orsaskolans rektor ser till att skolan erbjuder studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det i den mån som det finns handledare i olika modersmål att tillgå. I de fall som det inte finns kompetens lokalt i Orsa kommun så undersöker **Orsaskolan** om det finns handledning via distans/telefon, annonsering i press och samordning mellan rektorerna i Orsa kommun.

Kommunen har beslutat att tillföra ytterligare resurser till arbetet med studiehandledning från och med budgetåret 2013.

Rektor fattar beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningarnas krav (3 kap. 9 § andra stycket och 11-12 §§ skollagen).

På **Orsaskolan** fattas beslut från våren 2012 om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång enligt författningens krav genom att en särskild blankett för detta har framtagits som gör att informationen till elever och målsmän är tydlig om vad som gäller och om hur man kan överklaga beslutet.

Bilaga 1 Beslut om annan (särskild) undervisningsgrupp samt Beslut om anpassad studiegång.

Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärden ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).**Åtgärdsprogrammet följs upp och insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § första stycket skollagen).**

Rektor på **Orsaskolan** ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att de utformas och följs upp på ett korrekt sätt. Rutiner för detta finns redan på skolan. Under höstterminen 2012 inleds också ett arbete med att tydliggöra vad som gäller vid upprättande av åtgärdsprogram, arbetsgång, insatser och uppföljning. Ny blankett för åtgärdsprogram har tagits fram i kommunen. Det finns en plan för hur rektor ska ha överblick över skolans åtgärdsprogram och att de följs upp och utvärderas. Under februari månad planeras att all personal inom **Orsaskolan** skall erbjudas föreläsning/kompetensutveckling om åtgärdsprogram och Skolverkets allmänna råd om åtgärdsprogram som planeras utkomma i januari 2013.

Bedömning och betygssättning

En skriftlig bedömning av elevernas kunskapsutveckling ges när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne (10 kap. 22 § skollagen/7 kap. 9§ grundskoleförordningen).

Informationen vid utvecklingssamtalen grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i läroplanen (10 kap. 12 § första stycket skollagen).

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13§ skollagen).

I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13§ skollagen).

Under läsåret 2012-13 bedrivs ett omfattande kompetensutvecklings- och processarbete tillsammans med Per Måhl kring betyg och bedömning i Orsa kommun. Denna kompetensutveckling för samtliga pedagoger i kommunen ger bra verktyg för att skriva tydliga pedagogiska planeringar där förväntat resultat, examinationsuppgifter samt bedömning bildar en enhet. Under läsåret finns tid avsatt för att bedriva detta

utvecklingsarbete på skolan och särskilda samtalsledare har utsetts för detta arbete på **Orsaskolan**.

Orsaskolans arbetslag arbetar kontinuerligt med att läsa varandras skriftliga omdömen för att stötta och hjälpa varandra i detta arbete. Skolans lärplattform Fronter skall användas för att arbeta med skriftliga omdömen och individuella utvecklingsplaner samt för att, till respektive elev och förälder, förmedla information om elevens kunskapsutveckling. Rektor som pedagogisk ledare bedriver arbetet med hur de skriftliga omdömena ska formuleras och vad de bör innehålla samt följer upp hur detta arbete går.

Det finns en gemensam mall för skriftlig bedömning vid icke godkänt betyg som alla lärare på **Orsaskolan** använder. Mallen är föremål för utveckling så att det blir en tydligare beskrivning av elevens kunskapsutveckling

Dokumentation kring respektive elevs kunskapsutveckling finns samlad i lärplattformen Fronter och används för att ta reda på vilka kunskapskrav som eleven nått och inte. Där finns också information om vilka insatser som behövs för att respektive elev ska nå kunskapskraven och i övrigt så långt som möjligt.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn ser till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls (4 kap. 5§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar/Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar).

Inom **Orsaskolan** bedriver rektor sitt pedagogiskt ledarskap på ett systematiskt sätt. Rektors pedagogiska ledarskap bygger på ett systemtänkande där rektors alla ansvarsområden flätas samman för att inriktas på att utveckla respektive elevs lärande och mot att de nationella målen uppfylls. Detta arbete bedrivs via dagliga samtal med individer och grupper av personal, via presentation av rektors syn på lärande vid konferenser, via kontinuerliga besök i arbetslagen, lektionsbesök, via medarbetarsamtal mm.

Rektorn ser till att den pedagogiska personalen arbetar utifrån de nationella styrdokumentet (4 kap. 5§ skollagen).

Rektor ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, rektorns ansvar/ Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar).

Orsaskolans rektor har skapat förutsättningar för att den pedagogiska personalen varje vecka diskuterar de nationella styrdokumentet dels i ämneslag och dels i pedagogiska konferenser som bedrivs företrädesvis inom arbetslaget eller tillsammans i hela personalgruppen. I sitt pedagogiska ledarskap har rektor förtydligat och förstärkt arbetslagets roll och ansvar för att verksamheten som helhet skall inriktas mot de nationella målen.

Rektor ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4§ första stycket skollagen).

Kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4§ andra stycket skollagen)

Sedan januari 2012 har den då nyttillträdde rektorn för **Orsaskolan** inlett diskussioner med skolans lärare i personalgruppen, arbetslag och ämneslag kring skolans resultat och orsakerna till dessa. Pedagogiska konferenser infördes på konferenstid varannan vecka. I slutet av vårterminen inleddes ett arbete med Skolinspektionens rapport och svaret på denna vilket bedrivits som ett processarbete för att öka kvaliteten på skolans utbildning och resultat. Diskussioner och avstämningar sker kontinuerligt i arbetslagen och på skolan gällande planeringar och bedömningar samt elevernas resultat. I arbetet kring betyg och bedömning sker ett kvalitetsarbete vad gäller likvärdig bedömning, hur planering och bedömning hör samman samt ämnesövergripande arbete.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens frånvaro

Skolan erbjuder eleverna språkval samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna (10 kap. 7§ skollagen, 5 kap. 7-8 §§ skolförordningen).

Ett samarbete mellan rektorerna i Orsa har inletts för att samordna och erbjuda modersmålsundervisning och handledning på modersmålet för alla elever i behov av detta. Från och med höstterminen 2012 får fler handledning på modersmålet. Dock finns ytterligare arbete att göra inom detta område på grund av svårigheter med att finna handledare i alla språk.

Kommunen har beslutat att tillföra ytterligare resurser till arbetet med modersmålsundervisningen från och med budgetåret 2013.

Eleverna och de som avser påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval (2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden/Lpo 94 2.6 Mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden).

Orsaskolan har en yrkes- och studievägledare (SYV) anställd på 60 % som ansvarar för studievägledning i samband med vidare utbildning och yrkesval. SYV genomför samtal med alla elever inför gymnasievalet och träffar även alla vårdnadshavare vid föräldramöten samt vid individuella samtal med dessa.

Skolan har rutiner för närvarokontroll och rektorn ser till att vårdnadshavare kontaktas vid ogiltig frånvaro (7 kap. 17 § första och fjärde styckena skollagen).

Orsaskolan använder lärplattformen Fronter för registrering av frånvaro. Lärarna registrerar dagligen frånvaro i programmet i samband med sina lektioner. Skolassistenten för in beviljade ledigheter och inrapporterar frånvaro vid sjukdom. Föräldrar kan genom sina inloggningsmöjligheter i programmet själva registrera och följa upp ledigheter och frånvaro. Elevernas mentorer har det primära ansvaret för att kontinuerligt följa upp och meddela

vårdnadshavare vid eventuell ogiltig frånvaro. Mentorena meddelar också rektor vid stor ogiltig frånvaro så att insatser kan göras utifrån denna information.

Omfattning och resurstillgång

Den totala undervisningstiden för varje elev uppgår till minst 6 665 timmar och följer de bestämmelser om fördelning av undervisningstiden som gäller för skolenheten (10 kap. 5§ skollagen).

Tillsammans med övriga rektorer i Orsa kommun har rektor för **Orsaskolan** utarbetat en ny timplan som stämmer överens med de bestämmelser om fördelning av undervisningstiden som finns. Justeringar i undervisningsminuter inom olika ämnen har därför gjorts. Det som tidigare kallats ”IUP-tid” har försvunnit från schemat. Vidare finns heller ingen omprovstid då bedömningen numera inte enbart utgår från prov och provresultat. Införandet av ämnet teknik som ett eget ämne på schemat samt tid för elevens val har gjorts från och med höstterminen 2012.

Utbildningen bedrivs i ändamålsenliga lokaler (2 kap. 35 § skollagen).

Alla lektioner på Orsaskolan bedrivs i ändamålsenliga lokaler från och med höstterminen 2012.

ORSA KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen

Gunilla Elings Friberg
Ordf. Barn- och utbildningsnämnden